

Prilog II. Uparivanje naziva vrsta s GBIF taksonomskom bazom

Prilikom unosa sadržaja o bioraznolikosti u BioAtlas, znanstveni nazivi vrsta i svojti moraju odgovarati nazivima dostupnim u GBIF taksonomiji. Zbog toga se preporučuje uvijek provjeriti znanstveni naziv vrste ili svojte prije samog unosa podataka. Pregledavanje vrsta i njihovih naziva je moguće na gbif.org/species. Odabirom tražene vrste otvara se prozor s informacijama o istoj. Uz svaki naziv vrste naveden je njegov status (eng. *accepted* = prihvaćeno; eng. *synonym* = sinonim), a ako se radi o sinonimu, naveden je i prihvaćeni naziv te vrste.

SPECIES | **SYNONYM**

Proteus zoisii (Fitzinger, 1850)

In: GBIF Backbone Taxonomy

Synonym of *Proteus anguinus* Laurenti, 1768

Kod skupnog unosa podataka u BioCollect, gdje je potrebna provjera velikog broja naziva vrsta, preporučuje se korištenje GBIF alata *Species name matching*. Pomoću ovoga alata moguće je upariti velik broj izvorno navedenih naziva vrsta s nazivima dostupnim u GBIF taksonomiji. Postupak je sljedeći:

1. Nazivi vrsta koje je potrebno upariti se upisuju u stupac *Izvorno navedeno ime vrste* tablice za skupni unos podataka u BioCollect.

Znanstveno ime vrste	Narodno ime vrste	Izvorno navedeno ime vrste
		Epicalima formosella (Denis & Schiffermüller, 1775)
		Lepidoptera
		Arctia villica Linnaeus, 1758
		Yponomeuta cagnagella (Hübner, 1813)
		Epicalima formosella (Denis & Schiffermüller, 1775)
		Lycaena hippothoe (Linnaeus, 1761)
		Eudemis Hübner, 1825
		Lepidoptera
		Cameraria ohridella Deschka & Dimić, 1986
		Angerona prunaria (Linnaeus, 1758)
		Lycaena hippothoe (Linnaeus, 1761)
		Papilionoidea
		Mala zebra

- Unutar prazne MS Excel tablice, u prvu ćeliju se unosi izraz *scientificName*. Izvorno navedena imena iz tablice za skupni unos (**Error! Reference source not found.**) se kopiraju i unose ispod prve ćelije. I z dobivenog stupca se preporučuje ukloniti duplikate. Tablica se sprema u CSV obliku.

scientificName
Epicalima formosella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Lepidoptera
Arctia villica Linnaeus, 1758
Yponomeuta cagnagella (Hübner, 1813)
Lycaena hippothoe (Linnaeus, 1761)
Eudemis Hübner, 1825
Cameraria ohridella Deschka & Dimić, 1986
Angerona prunaria (Linnaeus, 1758)
Papilionoidea
Mala zebra

- Dobivena CSV tablica se uvozi na gbif.org/tools/species-lookup odabirom **SELECT FILE**. Otvara se prozor gdje je moguće odabrati preferirano carstvo za uparivanje vrsta cijelog skupa podataka. Za početak uparivanja, odabire se **MATCH TO GBIF BACKBONE**.

Time se otvara sučelje za pregled i uređivanje rezultata uparivanja naziva vrsta (Slika 1). Unutar stupca *verbatimScientificName* vidljivi su uvezeni nazivi vrsta, dok su odgovarajući prihvaćeni nazivi navedeni u stupcu *scientificName*. Ovaj stupac je moguće uređivati, ako je potrebno.

Stupci *matchType* i *confidence* prikazuju pouzdanost uparivanja pojedinog naziva vrste. Nazive s niskom pouzdanošću uparivanja potrebno je ručno provjeriti te po potrebi ispraviti. Stupac *confidence* prikazuje pouzdanost uparivanja u obliku postotaka, a stupac *matchType* može sadržavati sljedeće vrijednosti:

- EXACT** → Uparivanje je identično, odnosno sustav je pronašao točno podudaranje naziva.
- FUZZY** → Uparivanje je gotovo identično, odnosno sustav je pronašao jako sličan naziv. Često u slučajevima kada je izvorni naziv vrste neispravno napisan.
- HIGHERRANK** → Uparivanje se odvijalo na taksonomskoj razini višoj od vrste. Često u slučajevima kada postoji više mogućih podudaranja naziva ili kada je izvorno uneseni naziv na razini višoj od vrste.
- NONE** → Nije došlo do uparivanja, odnosno sustav nije pronašao podudaranje naziva.

Prihvaćene taksonomske razine unutar GBIF taksonomije su carstvo, koljeno, razred, red, porodica, rod, vrsta, podvrsta, forma i varijetet. Nije moguće upariti naziv, primjerice, natporodice i podkoljena.

- Odabirom ikone za uređivanje unutar stupca *scientificName* otvara se prozor gdje je moguće urediti upareni naziv odabrane vrste. Novi naziv je moguće izabrati iz ponuđenih prijedloga ili ga je moguće pretražiti pomoću pretraživača (Slika 2).

verbatimScientificName	preferredKingdom	matchType	confidence	scientificName (editable)
Epicallima formosella (Denis & Schifferrmüller	any	EXACT	98	Epicallima formosella (Denis & Schifferrmüller, 1775)
Lepidoptera	any	HIGHERRANK	94	Lepidoptera
Arctia villica Linnaeus	any	EXACT	100	Arctia villica Linnaeus, 1758
Yponomeuta cagnagella (Hübner	any	FUZZY	96	Yponomeuta cagnagellus (Hübner, 1813)
Lycaena hippothoe (Linnaeus	any	HIGHERRANK	97	Lycaenidae
Eudemis Hübner	any	HIGHERRANK	98	Eudemis Hübner, 1825
Cameraria ohridella Deschka & Dimić	any	EXACT	100	Cameraria ohridella Deschka & Dimić, 1986
Angerona prunaria (Linnaeus	any	EXACT	99	Angerona prunaria (Linnaeus, 1758)
Papilionoidea	any	NONE	100	Options
Mala zebra	any	HIGHERRANK	92	Animalia

Slika 1. Rezulat uparivanja naziva vrsta prije uređivanja.

verbatimScientificName	preferredKingdom	matchType	confidence	scientificName (editable)
Epicallima formosella (Denis & Schifferrmüller	any	EXACT	98	Epicallima formosella (Denis & Schifferrmüller, 1775)
Lepidoptera	any	HIGHERRANK	94	Lepidoptera
Arctia villica Linnaeus	any	EXACT	100	Arctia villica Linnaeus, 1758
Yponomeuta cagnagella (Hübner	any	FUZZY	96	Yponomeuta cagnagellus (Hübner, 1813)
Lycaena hippothoe (Linnaeus	any	EDITED	97	Lycaena hippothoe (Linnaeus, 1761)
Eudemis Hübner	any	HIGHERRANK	98	Eudemis Hübner, 1825
Cameraria ohridella Deschka & Dimić	any	EXACT	100	Cameraria ohridella Deschka & Dimić, 1986
Angerona prunaria (Linnaeus	any	EXACT	99	Angerona prunaria (Linnaeus, 1758)
Papilionoidea	any	EDITED		Lepidoptera
Mala zebra	any	EDITED		Neptis sappho Pallas, 1771

Slika 2. Rezultat uparivanja naziva vrsta nakon uređivanja.

5. Rezultati uparivanja se izvoze odabirom **GENERATE CSV** u donjem desnom kutu sučelja, te se preuzeta CSV tablica otvora u obliku MS Excel tablice. Izvorno navedeni nazivi iz tablice za uvoz u alat *Species name matching* se kopiraju i unose u stupac *verbatimScientificName*.

Time se dobiva tablica rezultata uparivanja naziva, gdje je uz svaki izvorno navedeni naziv naveden i naziv te svojte kako je dostupan u GBIF-u:

- Unutar stupca *scientificName* dostupni su upareni nazivi **s autorima**. Predstavljaju nazive koji postoje u GBIF taksonomiji te su najbliži onima koji su izvorno navedeni. S obzirom na to, upareni naziv unutar ovoga stupca može biti **i prihvaćen naziv svojte i sinonim**.
- Unutar stupca *status* dostupna je informacija o tome je li upareni naziv, odnosno naziv u stupcima *scientificName* i *canonicalName*, **prihvaćen (ACCEPTED)** ili je **sinonim (SYNONYM)**.
- Unutar stupca *rank* naveden je taksonomski rang uparenog naziva, odnosno naziva u stupcima *scientificName* i *canonicalName*.
- Unutar stupca *kingdom*, *phylum*, *class*, *order*, *family*, *genus* i *species* dostupne su taksonomske klasifikacije uparenih naziva, odnosno naziva u stupcima *scientificName* i *canonicalName*. Nazivi u ovim stupcima su **prihvaćeni i bez autora**. S obzirom na to, **ovdje je moguće vidjeti prihvaćeni naziv svojte (koja nije taksonomskog ranga nižeg od vrste) kada je upareni naziv unutar stupca *status* označen kao SYNONYM**.
- Unutar stupca *canonicalName* dostupni su upareni nazivi **bez autora**. Predstavljaju nazive koji postoje u GBIF taksonomiji te su najbliži onima koji su izvorno navedeni. S obzirom na to, upareni naziv unutar ovoga stupca može biti **i prihvaćen naziv svojte i sinonim**.
- Unutar stupca *acceptedUsageKey* dostupan je identifikator prihvaćenog imena uparenog naziva, odnosno naziva u stupcima *scientificName* i *canonicalName*, ako je upareni naziv unutar stupca *status* označen kao **SYNONYM**. Upisivanjem identifikatora nakon www.gbif.org/species/ dobiva se URL stranice vrste prihvaćenog znanstvenog naziva (npr. www.gbif.org/species/1928945).

phylum	class	order	family	genus	species	canonicalName
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera	Oecophoridae	Callima	Callima formosella	Epicallima formosella
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera				Lepidoptera
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera	Erebidae	Epicalia	Epicalia villica	Arctia villica
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera	Yponomeutidae	Yponomeuta	Yponomeuta cagnagellus	Yponomeuta cagnagellus
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera	Lycaenidae	Palaeochrysophanus	Palaeochrysophanus hippothoe	Lycaena hippothoe
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera	Tortricidae	Eudemis		Eudemis
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera	Gracillariidae	Cameraria	Cameraria ohridella	Cameraria ohridella
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera	Geometridae	Angerona	Angerona prunaria	Angerona prunaria
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera				Lepidoptera
Arthropoda	Insecta	Lepidoptera	Nymphalidae	Neptis	Neptis sappho	Neptis sappho

Isključivo prihvaćeni znanstveni nazivi.

Prihvaćeni znanstveni nazivi i sinonimi.

6. Unutar tablice se izrađuje novi stupac koji će predstavljati imena pogodna za unos u BioCollect. Za potrebe BioCollecta, uvijek se koristi **prihvaćeni** znanstveni naziv vrste, te se naziv upisuje **bez njegova autora**.
- Ako je naziv vrste označen kao **ACCEPTED** unutar stupca *status*, koristi se prihvaćeni naziv iz stupca *canonicalName*.
 - Ako je naziv vrste označen kao **SYNONYM** unutar stupca *status*, te taksonomski rang unutar stupca *rank* nije niži od vrste, prihvaćeni naziv se pronalazi unutar stupca odgovarajuće taksonomske razine ili na gbif.org/species koristeći identifikator unutar stupca *acceptedUsageKey*.
 - Ako je naziv vrste označen kao **SYNONYM** unutar stupca *status*, te je taksonomski rang unutar stupca *rank* niži od vrste, prihvaćeni naziv se pronalazi na gbif.org/species koristeći identifikator unutar stupca *acceptedUsageKey*.
7. Prihvaćeni nazivi pogodni za unos u BioCollect se unose u tablicu za skupni unos podataka koristeći MS Excel funkciju **VLOOKUP** u stupac *Znanstveno ime vrste*.

Znanstveno ime vrste	Narodno ime vrste	Izvorno navedeno ime vrste
Callima formosella		Epicalima formosella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Lepidoptera	Leptiri	Lepidoptera
Epicalia villica		Arctia villica Linnaeus, 1758
Yponomeuta cagnagellus		Yponomeuta cagnagella (Hübner, 1813)
Callima formosella		Epicalima formosella (Denis & Schiffermüller, 1775)
Palaeochrysophanus hippothoe	Bjelooki vatreni plavac	Lycaena hippothoe (Linnaeus, 1761)
Eudemis		Eudemis Hübner, 1825
Lepidoptera	Leptiri	Lepidoptera
Cameraria ohridella		Cameraria ohridella Deschka & Dimić, 1986
Angerona prunaria		Angerona prunaria (Linnaeus, 1758)
Palaeochrysophanus hippothoe	Bjelooki vatreni plavac	Lycaena hippothoe (Linnaeus, 1761)
Lepidoptera	Leptiri	Papilionoidea
Neptis sappho	Mala zebra	Mala zebra